NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 13042

FROYKE-SHEPS UN FETER BER

J. Margolin

The original of this title comes from the permanent collection of the YIVO Institute for Jewish Research, New York, NY

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

זשאַרגאָן

[illegible]

און

[illegible]

[illegible]

[illegible] יידישע ביבליאטעק
און פרעסע ארכיוו
33-6

...אַלע יידישע ביבליאָטעק
און פּרעסע אַרכיוו
13/3 ...

י. בערגאָלין.

גרויסע לעבט

און

בערלע־לע.

1.

כ'בעט אײַך, קינדער, שפּיל און שאַ!
ס'איז מײַן טאַטעלע אַזאַ,
האָט געפֿעלט אי גרויס אי קלײן,
נאָר סע ראָרש ווי גוט פֿאַרשטײן.

2.

און הײַנט איר, וואו כ'האָב עס געהערט?
(שפּילער, קינדער, נאָר ניט שטערט!)
כ'האָט דערצײלט ווי טיר א האַז
מיט א קרוסן, שוואַרצן נאַז.

3.

און דעם האָז האָט עס פּאַרטרויט
קלוגער פּיקסל, געל און רויט,
— האָז דו העזל, העל נאָר, הער,
ס'האָב א כאַיטע מיט א בער.

4.

האָט זיך האָז דערשראָקן באַלד,
און א שפּרונג אַריין אין וואַלד.
אוי א צאָרע, אוי א שרעק,
ס'כאַפּט דער בער סיך פֿאַרן עק.

5.

האָט זיך פּיקסל הויך צעלאַכט,
— וואָס א האָז האָט נאָר פֿאַרטראַכט!
וואו דיר עק און וואו דיר בער,
ס'איז א מאַיסע און ניט מער.

אויסגעשאָפּן, זיך געדרייט,
ווי די העגרעלעך געקרייט,
סיט די פּיקלעך אינס און צוויי
געסאַרשירט זיך אין א ריי.

6.

אין צום פוקס ארויס דער האז,
אפן גרין־געדיכטן גראז.
אויסגעשטעלט די לאפקעס צװײ,
װאס דער פוקס דערצײלט אזוי:

7

אײנמאל אין א העלן טאג
האבן קינדער אין א ראג,
קינדער פון א ראטן־שול
גוט געשפילט זיך, לעבנס־פול.

8.

אויסגעלאפן, זיך געדרײט,
װי די הענדעלעך געקרײט,
מיט די פײקלעך אײנס און צװײ
געמארשירט זיך אין א רײ.

9.

און געשטעלט זיך קאפ אראפ,
זיך געלאזן אין גאלאפ...
הענרום־פענרום און צוריק.
יערנס פאנים שטראלט פאר גליק.

10

שלוציס גלעקל — קלינג-גלינג-גליין:
קינדער, גיך אין שול אריין!
איז געחאָרן א געלאַך,
חי א ססאָרע יונגע שאַך.

11

גלעקל קלינגט שוין, גיבער גייט,
ניט געשריען, שטילערהייט,
מאַכט ניט, קינדער, אין קיין שטויב,
ס'קלאַפט דער לערער אינם שויב.

12

גאָר איין פרויקע — גיין און גיין!
ס'חילט זיך אים אין שול ניט גיין,
זיצן דאָרטן בא דעם טיש,
אז אין חאלד איזחעל און פריש!

13

אז אין חימל העל און קלאָר,
שחעבן טויבן אום א פּאָר,
און די זון זי שײַנט און סאָלט
אינם טאָל סים פאַסן גאָלד.

14.

ניין און ניין... אין שול איז פע,
בעסער שרייען – מע־מע־מע.
בעסער שפּרינגען, ווי א ציג
איבער פעלדער הין־צוריק.

15.

בעסער גאָר זיך שטילערהייט
אריבערכאַפּן איבער פּלייט,
און אין סאָד – און צו א בוים,
עפּל, באַרן – און אַהיים.

16.

וואָס, אין סאָד גאָר? גאָט באַהיט,
ניין, קיין גאַנגען איז ער ניט!
עלע וואָס? א לאַנגן עק,
און אין וואַלד איז ער אַוועק.

17.

מע־מע־מע! איר הערט, כ'בין דאָ,
צו מיר קיין גלייבן איז ניטאָ!
כ'בין א שפּעס און בין א ציג,
מיט די פיסלעך – בריק־בריק־בריק!

טו־טו־טו, און מע־מע־מע!...
און אין שול איז טאַקע מע!
און אין וואַלד איז גוט און שיין,
כ'וועל שוין גאָר אהיים ניט גיין...

פייגלעך, הערט נאָר, מע־מע־מע!
ס'גייט דער לערער אין פּענסנע,
און נאָר עפּעס, זאָגט ער — שאַ!
ס'איז א לערער אָט אזא!

היינט די קינדער, אָך און ווי,
נאָר מיט טומל, מיט געשריי,
נאָר פאַרטראָגן אין דאָס שפּיל,
לערנען אָבער קיינער וויל.

היינט וואָס אויסיעס סיטאַמאָל
שרייען דאַרף מען אין א קאָל!
ניין, אין שול איך גיי ניט מער...
פּלוצלונג — פּאַ, ער זעט א בער.

22

גרויס און גראָב גאָר אָן א שיר,
און פּיסײלעס — קלעצער פיר.
און א קערפּער און אָן עק,
וואָס וואַרפט אָן אַף אײך א שרעק.

23

הײנט א קאָפּ בא אים, א מויל,
אַז עס כאַפּט אײך אָן א גרויל, —
און פון פאָרנט א פּאָר צײן,
יעדער אײנער, ווי א שטײן.

24

טוט זיך פעטער בער א דרײ,
און עס דונערט זײן געשרײ:
— ווער איז דאָ בא מיר אין וואַלד?
זאָל ער אָנרופן זיך באַלד!

25

בלאָס, דערשראָקן, שטיל און שטום,
קוקט זיך פּרויקע־שעפּס אַרום,
נאָכדעם שרײט ער: קומט אַהער,
גוואַלד, עס עסט מיך אויף א בער!...

נאָכדעם לויפט ער אונטער בוים,
און אים ווילט זיך שטאַרק אַהיים,
נאָר ווי גייט מען איצט אַוועק,
אַז דער בוים ט'פאַרצוימט דעם וועג.

שטייט באַם בוים און מורקעט ביז:
— ס'איז אַ שעפּס געזים, איך ווייס.
מע־מע־מע, אַליין געהערט,
ס'איז אַ מיטאָג מיר באַשערט.

בעט זיך פּרויקע און ער רעדט:
— מאַמע גיט דיר אַ קאָנפעט,
און אַ קיילעטשל מיט מאָן,
נאָר ניט רירט מיך, פעטער, אָן!

— כ'דאַרף ניט קיילעטש, ענטפערט בער,
שעפּסל־מעפּסל, קום אַהער.
ס'איז פאַר מיר באַשערט אַ גליק,
גייסט אַהיים שוין ניט צוריק.

30

ס'איז אומזיסט גאָר דײן געוויין.
אָט שאַרף איך מײנע צײן,
כ'עפן מויל – און האַלז און גאָר,
מיטן קאָפּ און מיט די האָר.

31

פלוצלונג – טראַך! אין וואַלד א שאָס.
פרעגט ר'בערל: ווער איז דאָס?
זאָגט דער יעגער: אָ, א בער!
אָט קום איך באַלד אַהער.

32

ווי דער בער האָט עס דערהערט,
ניט געטראַכט און ניט געקלערט,
אַז ער הויבט דאָס אויף דעם עק
און אין וואַלד אַוועק, אַוועק.

33

און צו פרויקען קומט צו דאַן
אונזער יעגערל סטעפאַן,
מיט א ביקס און מיט א הונט,
און מיט קאַטשקעלעך א בונט.

34

זאָגט דער יעגער: הײ און הינגרן
װאָס זשע טוט אין װאלד א קינדר?
און א שלאנג, א װאָלף, א בערן
װער האָט דיר געבראכט אהער.

35

פרויקע הײס ניט װאָס צו טאָן,
ס'קלאפּט א צאָן אים אָן א צאָן.
— אין װאלד איז טוירערדיק אלײן
שיסט ער אויס מיט א געװײן.

36

— װילסט אהײם גײן? — יאָ, איך װיל,
ענטפערט פרויקע אין דער שטיל.
נעמט אים יעגער פארן האנט
און זײ גײען זאלבענאנד.

37

פיקסל-סיקסל, קלוגער קאָפּ,
לאָזט פון זײ קײן אויג ניט אָפּ,
גײט זײ נאָך גאר שטילערהײט,
הערט זיך אײן צו פרויקעס רײד.

38

און ווען פלאפלער זעט דעם האָז,
בא דעם וואלד, אין ברינעם גראָז,
דאָ דערציילט ער, װאָס געזען,
װאָס ער האָט אלײן געזועען.

39

און דער האָז דערציילט עס סיר,
פאר א פלעשל גוטע ביר,
פאר א װײסע קעפל קרויט,
פאר אן עפל זיס און רויט.